

# Προσέγγιση ΕΒΕ

## Κατευθυντήριες οδηγίες για την εκκίνηση – Δημιουργία της ομάδας ΕΒΕ

I. Οργανισμός υποστήριξης ΕΒΕ

II. Συντονιστής ΕΒΕ

III. Σχέση μεταξύ του οργανισμού υποστήριξης και της ομάδας ΕΒΕ

IV. Πρόσκληση μελών της ομάδας Ειδικών βάσει Εμπειρίας των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (MSF) (Κριτήρια παραπομπής, συμμετοχή στην ομάδα, διαδικασία σχηματισμού ομάδας)

V. Κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης κινδύνου

## I. Ο Οργανισμός Υποστήριξης ΕΒΕ

Είναι η οντότητα, η ομάδα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, του οποίου ο ρόλος είναι να ενδυναμώνει, να υποστηρίζει και να παρέχει καθοδήγηση κατά τη δημιουργία των ομάδων ΕΒΕ, την ενίσχυση των ικανοτήτων τους και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων συνηγορίας του ΕΒΕ.

## II. Συντονιστής Ομάδας ΕΒΕ

Είναι το άτομο που έχει αναλάβει ειδικά την καθοδήγηση της σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας Ειδικών βάσει Εμπειρίας (ΕΒΕ) και του οργανισμού υποστήριξης.

Στόχος του είναι να χρησιμοποιήσει τις δεξιότητές του ως συντονιστής, καθοδηγώντας τα μέλη της ομάδας μέσα από τα βασικά στάδια της προσέγγισης, υποστηρίζοντάς τα στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους και στον σχεδιασμό των δράσεών τους. Για να μπορέσει να υποστηρίξει αποτελεσματικά την ομάδα, είναι σημαντικό ο συντονιστής να κατανοεί το ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο και να αντιλαμβάνεται τα εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίζουν τα μέλη της ομάδας τόσο στη μάθηση της συνηγορίας όσο και στην πρακτική εφαρμογή της για την επίτευξη αλλαγής.

Η ανάληψη αυτού του ρόλου προϋποθέτει την αναγνώριση και διαχείριση διαφορετικών ευθυνών:

- Απέναντι στους στόχους και τις επιδιώξεις της ομάδας, καθώς και στην ανάγκη να διασφαλιστεί η δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για τα μέλη της.
- Απέναντι στην ταυτότητα και την επαγγελματική δεοντολογία που καθοδηγεί το έργο σε συνεργασία με τους οργανισμούς.

Είναι, επομένως, σημαντικό ο συντονιστής να διατηρεί σαφή και υγιή όρια για όλα τα μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία και να είναι ειλικρινής και διαφανής σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να κοινοποιούνται. Για παράδειγμα, εάν ένα μέλος του ΕΒΕ βρίσκεται σε κίνδυνο ή υπάρχει κίνδυνος να θέσει σε κίνδυνο κάποιον άλλο, τότε ο συντονιστής του ΕΒΕ έχει την υποχρέωση να ενημερώσει τον αντίστοιχο οργανισμό υποστήριξης και, εφόσον χρειάζεται, να παραπέμψει το μέλος του ΕΒΕ στον κατάλληλο επαγγελματία.

**Ο Συντονιστής των Ειδικών βάσει Εμπειρίας (ΕΒΕ), που έχει οριστεί από τον οργανισμό υποστήριξης για το συγκεκριμένο έργο, είναι:**

- Ένα άτομο που ορίζεται από τον οργανισμό (υπάλληλος ή εθελοντής), το οποίο υπάγεται στα οργανωτικά πρωτόκολλα και είναι υπεύθυνο για τη διαμοίραση των σχετικών βασικών πληροφοριών με την ομάδα του έργου.
- Ένας οργανωτής δράσης, υπεύθυνος για τη διευκόλυνση της λειτουργίας της ομάδας και την ενίσχυση των ικανοτήτων των μελών της.
- Ένας συντονιστής και δικτυωτής, υπεύθυνος για τη σύνδεση και την παροχή ανατροφοδότησης σε όλες τις σχετικές ομάδες και ενδιαφερόμενους φορείς.
- Ένας μέντορας, υπεύθυνος για την παροχή τακτικής εποπτείας και υποστήριξης στην ομάδα ΕΒΕ.
- Ένα άτομο επιφορτισμένο με την ασφάλεια, υπεύθυνο για τη διαχείριση όλων των κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν από τις δραστηριότητες συνηγορίας του ΕΒΕ.
- Ένας καλός πρεσβευτής της συνηγορίας του ΕΒΕ, υπεύθυνος για την ενθάρρυνση άλλων σχετικών ή ενδιαφερόμενων συμμετεχόντων να εμπλακούν στις δραστηριότητες του ΕΒΕ.

### Ο Συντονιστής των Ειδικών βάσει Εμπειρίας (EBE) δεν είναι...

- Ένας υπεύθυνος συνηγορίας, επιφορτισμένος με την καθοδήγηση της συνηγορίας του οργανισμού ή τον καθορισμό στόχων συνηγορίας για την ομάδα.
- Ένας κοινωνικός λειτουργός, υπεύθυνος για την υποστήριξη λύσεων που αφορούν την κοινωνικοοικονομική ή νομική κατάσταση των μελών του EBE.
- Ένας ψυχολόγος, υπεύθυνος για την παροχή ατομικής θεραπευτικής φροντίδας στα μέλη του EBE.
- Ένας ιατρός ή φυσικοθεραπευτής, υπεύθυνος για τη θεραπεία της σωματικής κατάστασης των μελών του EBE.
- Ένας διευθυντής, με ιεραρχική εξουσία επί των μελών της ομάδας EBE.

## III. Σχέση μεταξύ του Οργανισμού Υποστήριξης και της Ομάδας Ειδικών βάσει Εμπειρίας

Ο Οργανισμός Υποστήριξης παρέχει στήριξη στις ομάδες Ειδικών βάσει Εμπειρίας μέσω των εξής ενεργειών:

- Παροχή χώρου για τη συνάντηση και οργάνωσή τους, με στόχο την αυτοδιαχείριση.
- Τακτική ενίσχυση ικανοτήτων για τα μέλη της ομάδας EBE.
- Πρόσβαση σε ευκαιρίες συνηγορίας, σε στρατηγικούς φορείς και επικοινωνιακές πλατφόρμες, βάσει σχεδίου δράσης.
- Διαμόρφωση βασικών κανόνων σε συνεργασία με τα μέλη της ομάδας, ώστε όλα τα παραπάνω να υλοποιούνται με ασφάλεια και προστασία.
- Ο ρόλος του Οργανισμού Υποστήριξης είναι να στηρίζει και να παρέχει καθοδήγηση καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας.

## IV. Πρόσκληση μελών της ομάδας Ειδικών βάσει Εμπειρίας των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (MSF): από το στάδιο παραπομπής έως τον τελικό σχηματισμό της ομάδας

### ► ΒΗΜΑ 1. Στάδιο Παραπομπής

Οι Οργανισμοί Υποστήριξης προσκαλούν ή/και παραπέμπουν μέλη για τη δημιουργία ομάδων EBE. Υπάρχουν ορισμένα κριτήρια παραπομπής που παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με το προφίλ των πλέον κατάλληλων υποψηφίων για τις ομάδες EBE. Τα κριτήρια παραπομπής που περιλαμβάνονται σε αυτό το εργαλείο είναι γενικά και βασίζονται στην υφιστάμενη εμπειρία. Ο προτεινόμενος αριθμός συμμετεχόντων για τον σχηματισμό μιας ομάδας είναι 8 έως 10 άτομα. Ωστόσο, κανένα από τα παραπάνω δεν είναι δεσμευτικό ή εξαντλητικό. Κατά τον σχηματισμό μιας ομάδας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το τοπικό πλαίσιο (π.χ. σε ορισμένες κοινότητες δεν είναι εφικτός ο σχηματισμός μικτών ομάδων).

#### Κριτήρια Παραπομπής

Τα άτομα των οποίων το προφίλ θα ταίριαζε σε μια ομάδα EBE είναι εκείνα που:

- Έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να εκφραστούν δημόσια σχετικά με πολιτικές ή ζητήματα που τους έχουν επηρεάσει άμεσα.
- Επιθυμούν να αναπτύξουν δεξιότητες έκφρασης ώστε να εκφράζονται με ουσιαστικό και αποτελεσματικό τρόπο και να κινητοποιούν άλλους σε δράση.
- Είναι ήδη ενεργά εμπλεκόμενοι σε δράσεις συνηγορίας που αφορούν τα δικαιώματα κοινοτήτων με περιορισμένη εκπροσώπηση ή περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.
- Έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον να εμπλακούν περισσότερο στις δραστηριότητες του οργανισμού.
- Ενδέχεται να ωφεληθούν από τη συλλογική διάσταση της συμμετοχής σε μια ομάδα με συγκεκριμένο προσανατολισμό στην αλλαγή.
- Μπορούν να συνεισφέρουν σε ένα ευρύτερο κοινό, χάρη στην εμπειρία ή την εξειδίκευσή τους.

Αφού ορισμένα άτομα προταθούν για συμμετοχή στην ομάδα EBE, θα πραγματοποιηθούν διμερείς συναντήσεις καθώς και μια εισαγωγική συνάντηση, στην οποία θα ληφθεί από κοινού η απόφαση για το ποιοι θα ενταχθούν τελικά στην ομάδα.

## Συμμετοχή στην Ομάδα Ειδικών βάσει Εμπειρίας

1. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι οργανισμοί υποστήριξης που συμμετέχουν δεν διαθέτουν απεριόριστους πόρους και δεν αποσκοπούν στη δημιουργία ενός μαζικού κινήματος, αλλά δεσμεύονται να υποστηρίξουν τις ομάδες ώστε να επιφέρουν μικρές, θετικές αλλαγές στην καθημερινή τους ζωή.
2. Οι συμμετέχοντες στις ομάδες EBE που προέρχονται από περιθωριοποιημένους πληθυσμούς ή κοινότητες με περιορισμένη εκπροσώπηση, λόγω της ευαλωτότητάς τους, είναι επιρρεπείς σε πισωγυρίσματα. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα και οι οργανισμοί υποστήριξης-εταίροι έχουν καθήκον φροντίδας, και το έργο τους είναι να εξισορροπούν μεταξύ της παροχής υποστήριξης και ενδυνάμωσης αυτών των ατόμων να συνηγορούν για τις αλλαγές που επιθυμούν, και της επίγνωσης των πιθανών κινδύνων που ενδέχεται να προκύψουν στη διαδικασία αυτή.
3. Είναι εξίσου σημαντικό να ενθαρρύνονται και να καλλιεργούνται οι συμμαχίες. Τα μέλη των ομάδων EBE διαθέτουν μια μοναδική φωνή, ωστόσο είναι απίθανο να επιτύχουν διαρκείς αλλαγές ενεργώντας μόνα τους.

## ► ΒΗΜΑ 2. Τελικός Σχηματισμός της Ομάδας

Αφού κάποιο άτομο παραπεμφθεί ή εκδηλώσει ενδιαφέρον να συμμετάσχει στην ομάδα, θα προσκληθεί από τον οργανισμό υποστήριξης σε ατομική συνάντηση (1:1) και, στη συνέχεια, σε εισαγωγική ομαδική συνάντηση. Έπειτα, το άτομο θα αξιολογηθεί σε ένα ολοκληρωμένο διεπιστημονικό πλαίσιο, με περαιτέρω εξέταση των κινδύνων που ενδέχεται να αφορούν το ίδιο, τους άλλους ή την εξέλιξη της ομάδας συνολικά. Κατά κανόνα, κανείς δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή.

Ωστόσο, εάν ο οργανισμός υποστήριξης ή/και ο συντονιστής EBE έχουν επιφυλάξεις σχετικά με τη συμμετοχή ενός συγκεκριμένου ατόμου, τότε το άτομο αυτό θα ενταχθεί σε λίστα αναμονής, ώστε να εξεταστεί η συμμετοχή του σε επόμενο κύκλο ή σε μεταγενέστερο στάδιο. Κανείς δεν απορρίπτεται.

---

## V. Διαχείριση Κινδύνων

Ενώ η προσέγγιση αναγνωρίζει ενεργά τη δύναμη, την εμπειρογνωμοσύνη και την ανθεκτικότητα των μελών των ομάδων EBE, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι πάντοτε θα υπάρχουν πιθανοί κίνδυνοι κατά τη διάρκεια της συνηγορίας των EBE. Η δομή της προσέγγισης των EBE έχει σχεδιαστεί ώστε να μετριάξει και να απορροφά αυτούς τους κινδύνους. Ωστόσο, σε περίπτωση που προκύψει οποιοδήποτε ζήτημα ή κίνδυνος κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων των EBE, αυτό θα πρέπει να απευθύνεται άμεσα σε ειδικούς ικανούς να διαχειριστούν κρίσιμες ψυχικές ή/και σωματικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Η προσέγγιση των EBE ξεκινά από τη βασική αρχή του «Μη Βλάπτειν» και την αναγνώριση ότι υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι συνηγορίας — κάποιοι πιο αποκαλυπτικοί ως προς την ταυτότητα από άλλους — και ότι δεν υπάρχει καμία πίεση να μιλήσει κανείς δημόσια απλώς και μόνο επειδή συμμετέχει σε δραστηριότητες των EBE. Παρ' όλα αυτά, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα άτομα μπορεί να επιλέξουν να παραιτηθούν από την ανωνυμία τους και, σε άλλα, συγκεκριμένα πλαίσια, ενδέχεται να είναι δύσκολο να εξασφαλιστεί αυτή.

### Κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης κινδύνου

Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες βασικές καθοδηγητικές ερωτήσεις που πρέπει να τεθούν από τον οργανισμό που συνεργάζεται άμεσα με τα μέλη των ομάδων EBE, με σκοπό να διευκολυνθεί η αρχική εκτίμηση κινδύνου. Είναι σημαντικό, ήδη από το αρχικό στάδιο της επιλογής συμμετεχόντων, να διερευνηθεί εάν υπάρχει κάποιο είδος κινδύνου από τη συμμετοχή στις δραστηριότητες αυτές, ο οποίος ενδέχεται να υπερβαίνει τα πιθανά οφέλη. Οι συμμετέχοντες πρέπει να είναι σε θέση να λειτουργήσουν ως μέλη μιας ομάδας.

Παρακάτω παρατίθενται ορισμένες προτεινόμενες ερωτήσεις που μπορούν να τεθούν:

- Θα μπορούσε η παρουσία ενός άλλου συμμετέχοντα από συγκεκριμένη χώρα/θρησκεία/εθνότητα/σεξουαλικότητα να καταστήσει τη συμμετοχή τους στην ομάδα δύσκολη, άβολη ή ενδεχομένως αποσταθεροποιητική;
- Ενδιαφέρονται να μιλήσουν ως μέρος μιας συλλογικότητας, για αλλαγές από τις οποίες μπορεί να ωφεληθούν, ή μόνο για τα ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά τη δική τους κατάσταση;
- Είναι πιθανό να μπορέσουν να δεσμευτούν ώστε να παρακολουθούν τακτικά τις συνεδρίες;